

Potjeslatijn voor vogelaars or Scientese for dummies

Vogelnamen uit de ANWB-vogelgids van blz. 12 tot blz. 377 zijn “vertaald”. De (delen van) de bedoelde woorden zijn opgenomen zoals ze in de vogelnamen voorkomen, niet zoals ze in het Grieks of Latijn zouden moeten luiden. Ontleningen aan andere talen dan Grieks en Latijn (bijv. *puffinus* uit het Engels, *fulmarus* uit het Oud-noors), Griekse en Latijnse vogelnamen waarvan niet bekend is wat bedoeld werd (bijv. *acanthis*, een verder onbekende vogel genoemd door Aristoteles, *calidris*, eveneens genoemd door Aristoteles, het zou een ruit of een kwikstaart geweest kunnen zijn), geografische aanduidingen (die zijn doorgaans wel te raden: *aegyptiacus*, *carolinensis*), afleidingen van mythische begrippen (*Atthis* vriendin van Sappho op Lesbos) of van mevrouwen (*eleonora*) of meneren (*adalberti*) zijn niet meegenomen.

a niet hebbend
acanthi/o... doorn, spits
accipiter havik
acer scherp, schril
aceus lijkend op, bewonend
acro-/s gepunt
actitis kustbewoner
acuminata gepunt, spits toelopend
acut-a/i scherp, gepunt
aedon nachtegaal
aetus arend
aegithalos mees
aegolius uil
aegyptius gier
aeruginos-um/us roestkleurig
aetus/aetus arend
affin-e/is verwant aan, verbonden met
agri van het veld
alaemon zwerver, landloper
alauda leeuwerik
alb-a/ellus/i/us wit
alcedo ijsvogel
alectoris kip
alopo vosachtig
alpestris van de Alpen/hoge bergen
ammo zand, woestijn
anaethetus hersenloos, dom
anas eend
angusti smal, klein
anser gans
anth bloem
anthrop vrouw
api bij (insect)
apiaster bijeneter
apricaria gekusd door de zon
aquatic-a/us van het water, waterbewoner
aquila arend
arbore-a/us van de bomen
arctic-a/us uit het Noorden, arctisch
ardea reiger

ardeola kleine reiger
arenarius van het zand
argentat-a/us versierd met zilver
ari-a/us verband houden met, bezittend
arquata boogvormig
arundin van het riet
arvensis van het veld
assimilis gelijk aan, lijkend op
ater dofzwart
atr-a/i/o dofzwart
aure-a/us gouden
aureola/us gouden
auritus geoord
baenus bewonen
baptus zinken, onderdompelen
barbat-a/us met een baard
bates bewoner, zwerver, loper
bernicla eendenmossel
bi twee keer, dubbel
bo os
bomby zijde
bore-alis/us uit het noorden
brachy kort
brevi kort
bruni bruin
brychus bruller
bu os
bubo oehoe
bubulcus koeherder
bucanetes trompetter
buteo buizerd
caerule-a/um/us azuurblauw
caesi-a/us blauwgrijs
calandra kalenderleeuwerik
calandrella kalenderleeuwerikje
calcarat-a/um/us gespoord
calcarius gespoord
caligat-a/us gelaarsd
calo mooi
campestris van het veld

can-a/us grijs
cannabinus van de hennep
canor-a/us welluidend
cantillans zingend
capa grijpen, vangen
capill-a/us haar, kop, pet
capri geit
carbo houtskool
carduelis putter
carpo pols of vrucht
caryo noot
casm broer of zus
catactes aan diggelen slaan
catharus zuiver, helder
caud-a/us staart
caudat-a/us met staart
centro pin, spoor
cephal-a/os/us kop
ceps kop, kap
cerc-a/o staart
certhiola boomkruipertje
cervinus als een hert, geelbruin
charadrius uit een kloof
chelidon zwaluw
chen gans
cherso woestijn
chlamyd nekpluimen
chlidonias opeen zwaluw lijkend
chloris groenling
chloro groen
chor dansend
chrys-/o goud
ciconia ooievaar
cilla staart
cinct-a/us met een gordel, omringd
cinerace-a/us asgrijs
cinerea asgrijs
circus kiekendief
cisti van de zonnerozen
citreol-a/us citroenkleurig
clamator schreeuwer
clangula weerklinkend
cles bekend om, uitgerust met
clypeata schilddragend
cnemus scheen, poot
cocco pit
coccyzus koekoek roepend
coelebs vrijgezel, ongehuwd
cola bewoner
collaris gekraagd, met een halsring

collibyta geldwisselaar
collis hals
color kleur(ig)
columb-/a duif
communis gewoon, algemeen
concolor éénkleurig, saai
conspicillat-a/us bebrild
copus (hout)hakker
corax raaf
coris dik
cornix kraai
coronat-a/us gekroond
corone kraai
corvus raaf
coturnix kwartel
crispus gekruld, gekroesd
crisat-a/-um/-us gekuifd
cryptes zich verbergend
cuculus koekoek
cula bewoner
cursor hardloper
cursorius verslaafd aan hardlopen, jogger
curvi gebogen
cyan-/ea/o/us donkerblauw
cygnus zwaan
dactyl-a/us tenen
dacus bijter
 de Slechtvalk
deca tien
deiles in de avond
dendro boom
deserti woestijn
discors ongelijk, verschillend, afwijkend
dolicho lang
domesticus van de huizen
drom-a/us rennen
dryo eik
dubi-a/um/us twijfelachtig, onzeker
dumetorum van het kreupelhout
dytes ergens induiker, bewoner
eburne-a/us ivoorkleurig
edula pikker, dief
 een ander uitgeeft
elanus wouw
enucleator ontpitter
epops hop
erem/o woestijn
eremita alleen levend, solitair. kluizenaar
eria wol
erodi-a/us reiger

erythri-/o rood	gravis zwaar, groot
excubitor schildwacht	gregarius in groepen levend, sociaal
fabalis van de bonen	gris-/ei/eus grijs
falci sikkel	grus kraanvogel
falcinellus sikkeltje	gula keel
falcon valk	gularis de keel betreffend
familiaris vriendelijk, vrijpostig	guttat-a/us met druppels
fasciat-a/um/us gestreept, gebandeerd	gutturalis de keel betreffend
fer verdragend, schreeuwend	gymno naakt, kaal
ferina jachtwild	gyps gier
ferruginea roestkleurig	haemato bloed
fic vijg	hali van de zee
flamme-a/us vurig, vlamkleurig, gevlamd	heliaca van de zon
flav-a/i goudgeel	hiati kloof
fluviatilis van de rivier	hierax een havik
fraga aan diggelen slaan	himanto riempje
fratercula monnik	hirundo zwaluw
fringilla vink	histrionic-a/us als een harlekijn
frons voorhoofd	hortensis van de tuin
frugi vruchten	hybrid-a/us hybride, d.w.z. twijfel of het
fuli roet	hydro water
fulica meerkoet	hyemalis van de winter, winters
fulicaria lijkend op <i>Fulica</i>	hyper uiterst
fulv-a/us tanig, geelbruin	hypo beneden, onder
funere-a/rus horend bij een begrafenis	ichthy vis
fusc-a/ata/i/us donker, bruin, zwart	icterin-a/us geel, gelig
fuscescens bruinachtig, zwartachtig	icus behorend bij
galac melk	ierax een havik
galericulat-a/us met een kap, muts	igni vuur
galerida kuifleeuwerik	iliac-a/us flanken, kruis (tussen de benen)
gallinago snip	incola bewoner
gallinula kleine hen, kuiken	infaustus ongeluk brengend
gallus haan	inornat-a/um/us onversierd, vlak, saai
garrul-a/us babbelend, kwebbelend	inquieta rusteloos, niet rustig
gaster buik	interpretes tolk
gelo lachen	inus bezittend, lijkend op
gen-a/i wang	isabellin-a/us isabel, grijsachtig geel
gentilis edel	juncidis rietbewonertje
ger-/a/us dragend	junco rietgors
geranus kraanvogel	jynx draaihals
geront oude man	lago haas
glacialis van het ijs	lanceolat-a/us speervormig
glandarius eikels voortbrengend	languida sloom, zwak, weinig actief
glare grind	lanius slager
glaucidium dwerguil	legus verzamelen, uitzoeken
glauco grijsgroen	lentiginosus gespikkeld
glott-a/os tong	leuc-a/o/os/um/us wit
gnathus kaak, bek	limi modder
gracilis slank, tenger	limno moeras, poel
graculus kraai	limosa modderig

livia blauwgrijs
lobat-a/us gelobd
locustella sprinkhaantje
longi lang
loph-a/us kam, kuif
loxia gekruisd
lugens treurend
lugubris treurig, somber
luscinia nachtegaal
lymno moeras, poel
machus vechten
macro lang
macul vlek, stip
maculat-a/us gevlekt, gestippeld
maior/major groter
manes hatstikke gek zijn op
marila houtskoolas, grijs
marin-a/us van de zee
maritim-a/us van de zee
marmaro gemarmerd
martius krijgshaftig
maxim-a/us grootste
media/us in het midden, er tussen in
mega groot
mel een lied
mela-/n/no zwart
melaena zwart
meleagris parelhoen
menius lijkend op de maan
merops bijeneter
merudionalis uit het zuiden
merula merel
metabates verschillend
metallic-a/us metalig, van metaal
micro klein
migrans migrerend, trekkend
migrator migrant, zwerver
milvus wouw
minim-a/us kleinste
minor kleiner, minder
minut-a/us klein
minutill-a/us erg klein
mnio mos
modularis zanger
moesta droef, vol treurnis
mollissima zeer zacht
mon centen
monach-a/us met een kap, als een monnik
mono één, alleen
montan-a/us bergbeklimmer

montanella bergbeklimmertje
monti van de berg
morinellus dwaasje, gekje
morus dwaas, gek
mota schudden, bewegen
mulgus melker
muraria van de muren
musci vlieg
mutus zwijgzaam, stom
mystace-a/us met een snor
naevi-a/us gevlekt
nan-a/um/us dwerg
nebul mist, wolk
nebulos-a/us grijs gevlekt, mistig
nectarinia kenmerkend voor nectar
nectris zwemmer
netta/nitta eend
nig-er/ra/ri/rus glanzend zwart
nigricans zwartachtig
nisus sperwer
nitid-a/us schitterend, glinsterend
nivalis van de sneeuw
not-a/um/us rug
nu nieuw
nuci noot
nyctea van de nacht
nycti nacht
obscur-a/us donker, duister
obsolet-a/um/us voddig, ordinair, saai
oceanic-a/us van de oceaan
ochro bleekgeel
octo acht
ocularis de ogen betreffend
oedi gezwollen
oena/s duif
oica bewoner
oides lijkend op
olivace-a/um/us olijfgroen
olivetorum olijfgaard
olor zwaan
onycho klauw, nagel
onyx klauw
ophthalm-a/us oog
opsis gezicht
orhoa de romp
ori-a/us behorend tot
orientalis oostelijk
oriolus wielewaal
oryzi rijst
osea goddelijk, religieus

ostra oester	wel een echte soort is
otes lijkend op	phrys wenkbrauw
otis trap	pict-a/um/us beschilderd
ot-is/os/us oor	pica ekster
our-a/us staart	picus specht
oxy scherp, gepunt	pini conifeer
pago ijs	platalea lepelaar
palama met zwemvliezen	platy breed
pallid-a/i/us bleek	plectro spoor
palmat-a/us met zwemvliezen	plegadis sikkel
paludi moeras	plumbei loodkleurig
palumbus houtduif	podic-/i... aars
palustr-e/is moerasachtig, drassig	pogon baard
pan buitengewoon	poly erg veel
paradijselijk	porphyrio purperkoet
paradis-ea/eus/isi uit het paradijs,	prat wei
parasiticus parasitair, klaplopend	pratensis van de wei
parula meesje	pro verwant aan
parus mees	progne zwaluw
parva klein	prunella bruin
passer mus	prymna achterste, stuit
passerin-a/um/us lijkend op een mus	psittacula papagaaitje
pechys arm	psittacus papegaai
pecuarius grazer	pterix vogel
pedi voeten	pter-o/us vleugel
pelagic-a/o/us van de (open) zee	ptyona waaier
pelecanus pelikaan	pugnax vechtlustig
pelia duif	purpure-a/us purper
pendul hanger, afhankelijk	pus voet
pennat-a/us bevederd	pusill-a/us heel klein
percno donker	pycno dik, compact
perdix patrijs	pygmae-a/um/us dwerg(achtig)
peregrin-a/us vreemdeling, zwerver	pyg-a/os stuit
peregrinoides lijkend op <i>Falco peregrinus</i> ,	pyrrho gevlamd, vlamkleurig
personatus gemaskerd	pytyo conifeer
perspicillat-a/um/us bebrild, met bril	ralloides op een ral lijkend
pes voet	rallus ral
petronia van rotsen of bergen	rapax roofzuchtig
petrosus rotsachtig	recurvi (terug)gebogen
phaeo donker, grijsbruin	regulus prins, koninkje
phaga eter	repressa tegengehouden, belemmerd
phalacro kaal	rhampho snavel
phalaro meerkoet	rhinus neus
phasianus fazant	rhipid waaier
phenax iemand die zich voor	rhis neusgat
pheucticus schuw, ontwijkend	rhoa romp
phil-a/o houden van, gek op	rhodo roosachtig
phoenic/o scharlakenrood	rhynch-a/os/us snavel
phris wenkbrauw	ridibundus lachend
phyllo blad	ripa oever

ris neusgat
rodi-a/us reiger
rose-a/us rose
rostr-a/is snavel
rostrat-a/um/us met grote snavel
rostratula verkleinwoord van *rostrata* !
rubecula roodje, roodborstje
rubescens roodachtig, blozend
rubi rood
rubri rood
rudis degen
rufa rood
rufescens roodachtig
rufi rood
rufin-a/nus rood lijkend
rufus rood
rupestris van de rotsen/bergen
rusti-/ca van het platteland
ruti rood
rutila rood, gouden, kastanjebruin
sanguine-a/us bloedig
saturat-a/us rijk gekleurd
saxatilis van de rotsen
saxi steen, rots
schoeno riet, bies
scirp riet, bies
scolopax snip
scops dwergooruil
scopus waker, wacht
scoto donker, duister
semi half
senator (Romeinse) senator
serrator zager
serri zaag **seto** mot
sibilatrix fluitend, sissend
similis lijkend op, net als
simplex eenvoudig, simpel, saai
solitari-a/s/us alleen, solitair
somat lijf, lichaam
spectabilis opmerkelijk, opvallend
speculi spiegel
spinos-a/us stekelig, doornig
spinus stekel, doorn
spiza vink
splendens schitterend
sponsa bruid
squami geschubd
stagnatilis vande poelen of moerassen
stella-ris/ta gesterd, met sterren
sten nauw

stentoreus met luide stem
stercor mest
stethia borst
stict-a/i/o/us gevlekt, gestippeld
streper-a/us luidruchtig
strepto kraag
striat-a/us gestreept
striolat-a/us gestreept
strix uil
sturnus spreeuw
sub verwant aan
sylvatic-a/us van het bos, van de bomen
tachy snel
tarsi/us betreffende het “onderbeen” van
 een vogel
taurus stier
tenui slank, dun
tephro as
thera jager
thorax borst
thraustes breker, kraker
threptes voeder
ticho muur
tilta plukker, trekker
tinnunculus torenvalk
torgos gier
torquat-a/us gekraagd, met een
 halsketting
torquilla verkleinwoord van kronkelaar
tracheli kraakbeen, vleesrestjes
tri drie
trichas lijster
trichia haar
tristis droef, somber
trivialis gewoon
troglo hol, grot
turdus lijster
turtur tortelduif
tyto uil
undat-a/us gegolfd
undulat-a/us gegolfd
uni één
upupa hop
ur-a/os/us staart
urbica stads, van de stad
ustulatus verbrand
vanellus kievit
vari-a/us gevarieerd, divers
verpertinus avond, schemering
virgo maagd

viridis groen
visci maretak
voci stem
vor-a/us etend
vulgaris gewoon

xanth-o/os/us geel
xenus vreemdeling
zono gordel, band
zoo dier

De vertalingen zijn voor een groot deel ontleend aan **A Dictionary of scientific birdnames** door **J.A. Jobling**, Oxford University Press, 1991, ISBN 0 19 854634 3.